

COVID-19 Sürecinde Dijital Dönüşüm ve Yapay Zekânın Muhasebe ve Finans Sektörüne Etkisi

The Impact of Digital Transformation and Artificial Intelligence on the Accounting and Finance Sector During COVID-19

ÖZET

COVID-19 pandemisi, dijitalleşmenin iş dünyasındaki önemini daha belirgin hale getirmiş ve birçok sektörde dijital dönüşüm sürecini hızlandırmıştır. Bu çalışma, COVID-19 sürecinde muhasebe ve finans sektöründe yaşanan dijital dönüşümü ve yapay zekâ uygulamalarının bu dönüşümdeki rolünü incelemektedir. Nitel araştırma yöntemine dayanan bu çalışmada, doküman analizi ve kapsamlı literatür taraması yoluyla pandemi sürecinde muhasebe ve finans alanındaki dijital değişimler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, pandemiyle birlikte dijital çözümlere geçişin zorunlu hale geldiğini; özellikle uzaktan çalışma, bulut tabanlı muhasebe yazılımları ve yapay zekâ destekli raporlama araçlarının yaygınlaştığını göstermektedir. Ayrıca, bu dönüşümün yalnızca kısa vadeli bir uyum süreci değil, sektörün kalıcı yapısal değişimine işaret ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda, COVID-19'un muhasebe ve finans sektöründe dijitalleşmeyi hızlandırdığı ve yapay zekâ teknolojilerinin bu dönüşümde stratejik bir rol üstlendiği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Finans, Dijital Dönüşüm, Yapay Zekâ.

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic has highlighted the importance of digitalization in the business world and accelerated digital transformation across many sectors. This study examines the digital transformation experienced in the accounting and finance sector during the COVID-19 period, as well as the role of artificial intelligence applications in this process. Based on a qualitative research approach, the study analyzes digital changes in the field of accounting and finance during the pandemic through document analysis and an extensive literature review. The findings indicate that the shift to digital solutions became a necessity during the pandemic, with the widespread adoption of remote working, cloud-based accounting software, and AI-supported reporting tools. Moreover, this transformation is not merely a short-term adaptation, but also points to a permanent structural change in the sector. The study concludes that COVID-19 has accelerated digitalization in the accounting and finance sector and that artificial intelligence technologies have played a strategic role in this transformation.

Keywords: Accounting, Finance, Digital Transformation, Artificial Intelligence

GİRİŞ

2019'un sonlarında ortaya çıkan COVID-19 pandemisi, kısa sürede dünya genelinde yayılmış ve küresel sağlık, ekonomi ve toplum üzerinde derin etkiler yaratarak tarihsel bir dönüm noktası haline gelmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart 2020'de pandemi olarak ilan edilen bu sağlık krizi, sadece bireylerin yaşamını tehdit etmekle kalmamış, aynı zamanda küresel ekonomik yapıyı derinden sarsmıştır. Pandeminin etkileri, ekonominin tüm alanlarında hissedilmiş; iş dünyası, üretim, ticaret, istihdam ve finansal yönetim gibi temel işlevlerde önemli aksaklıklar yaşanmıştır (Köse ve Polat, 2021).

COVID-19 pandemisi, dijitalleşmenin ve teknolojik yeniliklerin kurumsal yapılarındaki merkezi rolünü açık biçimde ortaya koymuştur. Pandeminin etkisiyle birlikte, pek çok sektörde dijital dönüşüm kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiş; özellikle muhasebe ve finans alanlarında geleneksel iş yapma biçimlerinin yerini dijital tabanlı uygulamalar almıştır. Uzaktan çalışma pratiklerinin yaygınlık kazanması, bulut tabanlı muhasebe yazılımlarına ve yapay zekâ destekli sistemlere yönelik talebi önemli ölçüde artırmış; bu da finansal süreçlerin daha hızlı, doğru ve etkin biçimde yönetilebilmesi adına dijital altyapıların güçlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Pandemi süreci, yalnızca teknolojik araçların kullanımında bir artışa yol açmakla kalmamış; aynı zamanda finansal stratejilerin yeniden yapılandırılmasını, risk yönetimi anlayışında paradigma değişimlerini ve denetim mekanizmalarının dijitalleşme doğrultusunda evrilmesini beraberinde getirmiştir. Bu dönüşüm, işletmelerin dijital stratejileri benimsemelerini, operasyonel süreçlerde esneklik ve uyum kabiliyeti kazanmalarını zorunlu kılmış; yapay zekâ ve dijital teknolojilerin karar verme süreçlerinde sağladığı veri temelli içgörüler sayesinde stratejik yönetim pratiklerinde niteliksel bir dönüşüm gerçekleşmiştir (Ahmetoğlu, 2022).

Bu çalışmada, COVID-19 pandemisinin muhasebe ve finans sektöründeki dijital dönüşüm üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Pandeminin başlangıcından itibaren sektördeki iş süreçlerinin nasıl dijitalleştirildiği, bu süreçlerin sektöre kattığı yenilikler ve yapay zekânın bu dönüşümdeki rolü ele alınmıştır. Bununla birlikte, bu dijital dönüşümün uzun vadeli etkilerinin ne olacağı ve gelecekte muhasebe ile finans uygulamalarındaki

Erhan Yaşar¹

How to Cite This Article

Yaşar, E. (2025). "COVID-19 Sürecinde Dijital Dönüşüm ve Yapay Zekânın Muhasebe ve Finans Sektörüne Etkisi", Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences, 11(3): 209-217. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15553893>

Arrival: 14 January 2025

Published: 30 May 2025

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ İşletme Bilim Uzmanı SMMM, İzmir Mali Müşavirler Odası, İzmir, Türkiye

değişimlerin nasıl gelişeceği incelenmiştir. Dijital dönüşümün finansal yönetim, muhasebe uygulamaları ve risk yönetimi gibi temel alanlardaki sektörel faydaları incelenerek, COVID-19'un iş süreçlerini nasıl hızlandırıp dönüştürdüğü ortaya konulacaktır. Ayrıca, pandemi sürecinde benimsenen dijital çözümlerin sektördeki iş yapış biçimlerini nasıl yeniden şekillendirebileceğine dair öngörülerde bulunulacaktır.

COVID-19'UN MUHASEBE VE FINANS SEKTÖRÜNDEKİ DÖNÜŞÜME ETKİSİ

COVID-19 pandemisi, muhasebe ve finans sektöründe köklü değişimlere neden olmuş ve bu süreç dijital dönüşümün hızlanmasına önemli bir zemin hazırlamıştır. Pandeminin ilk aşamalarında, birçok işletme faaliyetlerini sürdürebilmek için uzaktan çalışma yöntemlerine ve dijital araçlara başvurmak zorunda kalmıştır. Bu durum, muhasebe ve finansal hizmetlerdeki operasyonel süreçlerin yeniden yapılandırılmasına yol açmıştır. Fiziksel ofislerin kapanmasıyla birlikte, dijital platformlar ve bulut tabanlı yazılımlar, muhasebe ve finansal raporlama işlemlerinin hızla dijital ortama taşınmasını sağlamıştır. Aynı zamanda, pandeminin yol açtığı finansal belirsizlikler ve hükümet destek paketleri gibi yeni ekonomik koşullar, sektördeki profesyonellerin risk yönetimi, tahminleme ve raporlama süreçlerinde yenilikçi stratejiler geliştirmelerine olanak tanımıştır. Bu dönüşüm, sektördeki verimliliği artırırken, güvenlik, uyum ve veri bütünlüğü gibi yeni zorlukları da beraberinde getirmiştir (Er ve Altunışık, 2021).

Pandeminin Muhasebe ve Finansal Hizmetlerdeki Operasyonel Zorluklar

COVID-19 pandemisi, küresel ekonomik istikrarı ciddi şekilde etkileyerek muhasebe ve finansal hizmetler sektöründe operasyonel süreçler üzerinde derin izler bırakmıştır. Pandemi, birçok işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmesi için uzaktan çalışma modellerine geçişini zorunlu kılmış ve bu durum, finansal yönetim ve raporlama süreçlerinde önemli zorluklar yaratmıştır. Özellikle fiziksel ofislerin kapanması ve sosyal mesafe önlemleri, muhasebe ve finans birimlerinin etkin bir şekilde çalışmalarını ciddi ölçüde zorlaştırmıştır. Bu bağlamda, şirketlerin finansal verileri gerçek zamanlı olarak izleme ve raporlama kapasitesinde aksaklıklar meydana gelmiş, ayrıca şirket içi iletişim ve denetim süreçlerinde de çeşitli engeller ortaya çıkmıştır (Köse ve Polat, 2021).

Pandemi, finansal belirsizlikleri derinleştirerek piyasa dalgalanmaları, nakit akışı problemleri ve artan işletme maliyetleri gibi ekonomik baskıları gündeme getirmiştir. Bu koşullar, muhasebe ve finansal hizmetlerde daha karmaşık risk yönetimi süreçlerinin gerekliliğini ortaya koymuş, finansal raporlama ve planlama süreçlerini hataya açık hale getirmiştir. Örneğin, şirketlerin gelir tahminleri, borç ödeme planları ve likidite yönetimi gibi unsurların doğru bir şekilde yansıtılması, sektördeki profesyoneller için önemli bir zorluk teşkil etmiştir (Köse ve Polat, 2021).

Pandeminin ekonomik ve düzenleyici etkileri, muhasebe ve finans hizmetlerinde operasyonel karmaşıklıkları artırmıştır. Hükümetlerin uyguladığı mali teşvikler, vergi ertelemeleri ve finansal destek paketleri gibi yeni düzenlemeler, muhasebe süreçlerinde uyum sağlama ve şeffaflık gereksinimlerini daha kritik hale getirmiştir. Bu durum, muhasebecilerin ve finans uzmanlarının daha fazla denetim ve uyum süreçlerine odaklanmalarını zorunlu kılmıştır. Ayrıca, dijital dönüşümün hızlanması, muhasebe ve finansal hizmetlerin daha verimli bir şekilde yönetilmesine olanak tanımış olsa da, bu teknolojilere uyum sağlama ve veri güvenliğini temin etme konusunda önemli zorluklar doğurmuştur. Özellikle uzaktan çalışma koşulları ile birlikte artan siber güvenlik riskleri, sektördeki profesyonellerin teknolojik altyapılarını dikkatle yönetmelerini gerektirmiştir (Er ve Altunışık, 2021).

COVID-19 pandemisi, muhasebe ve finans sektörü için yalnızca operasyonel zorluklar yaratmakla kalmamış, aynı zamanda dijitalleşme sürecinde önemli bir dönüm noktası oluşturmuştur. Pandeminin getirdiği zorunluluklar, sektördeki geleneksel iş yapma biçimlerinin yenilikçi dijital çözümlerle entegre edilmesi gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur (Er ve Altunışık, 2021).

Dijital Dönüşümün Zorunlu Hale Gelmesi

COVID-19 pandemisi, işletmelerin sürdürülebilirliklerini sağlamak ve operasyonel verimliliklerini artırmak amacıyla dijital dönüşüm süreçlerine hızla adapte olmalarını zorunlu kılmıştır. Özellikle muhasebe ve finans sektöründe, fiziksel ofislerin kapanması ve sosyal mesafe önlemleri, geleneksel iş yapma yöntemlerinin etkinliğini sorgulatmaya başlamıştır. Bu süreçte dijital teknolojilerin etkin kullanımı, sektörün devamlılığı için kritik bir unsur haline gelmiştir. Dijital dönüşüm, yalnızca operasyonel süreçlerin uzaktan ve daha verimli bir şekilde yönetilmesini sağlamamakla kalmamış, aynı zamanda finansal hizmetlerin güvenliğini ve şeffaflığını artırmış, müşteri taleplerine daha hızlı yanıt verilmesini mümkün kılmıştır (Yiğitöl ve Sarı, 2020).

Muhasebe ve finansal hizmetlerde dijitalleşmenin zorunlu hale gelmesi, öncelikle veri yönetimi ve raporlama süreçlerinde köklü değişiklikler yaratmıştır. Pandemi ile birlikte, finansal verilerin dijital ortamda toplanması, analiz edilmesi ve raporlanması ihtiyacı önemli ölçüde artmış; bunun sonucunda bulut tabanlı yazılımlar ve dijital muhasebe platformlarının kullanım oranı hızla yükselmiştir. Bu teknolojiler, şirketlerin finansal verilerini gerçek zamanlı izlemelerine ve hızlı bir şekilde analiz etmelerine olanak tanımış, aynı zamanda finansal tabloların oluşturulmasında

daha yüksek doğruluk oranlarına ulaşılmasını sağlamıştır. Özellikle büyük veri işleme ve yapay zekâ tabanlı analiz araçlarının entegrasyonu, daha verimli ve hatasız raporlama süreçlerinin önünü açmıştır. Ayrıca, pandemi dönemindeki ekonomik belirsizlikler ve hızla değişen piyasa koşulları, finansal planlama ve risk yönetimi süreçlerinin daha dinamik ve esnek olmasını gerektirmiştir. Bu bağlamda dijital dönüşüm, finansal tahminleme, nakit akışı yönetimi ve portföy yönetimi gibi kritik alanlarda daha güçlü analiz araçlarının kullanımını teşvik etmiştir. Yapay zekâ ve makine öğrenimi gibi ileri teknolojiler, finansal karar destek sistemlerinin etkinliğini artırarak işletmelerin gelecekteki ekonomik riskleri daha iyi öngörmelerine imkan tanımıştır (Er ve Altunışık, 2021).

Dijital dönüşüm, muhasebe ve finansal hizmetlerin daha hızlı ve daha güvenli bir şekilde sunulmasını sağlamış; finansal işlemlerin dijital ortamda gerçekleştirilmesi, operasyonel maliyetlerin düşürülmesine ve insan hatalarının minimize edilmesine olanak tanımıştır. Bununla birlikte, uzaktan çalışma ve dijital platformların yaygınlaşması, veri güvenliği ve siber güvenlik önlemlerinin daha da önemli hale gelmesini zorunlu kılmıştır. Bu nedenle, dijital dönüşüm yalnızca operasyonel verimlilik sağlamamış, aynı zamanda yeni güvenlik altyapılarının oluşturulması gerekliliğini de beraberinde getirmiştir.

COVID-19 pandemisi, dijital dönüşümün kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmesine yol açmış ve özellikle muhasebe ile finans sektörlerinde bu dönüşüm, sektörel verimliliğin ve esnekliğin artırılması için kritik bir adım olmuştur. Bu süreç, yalnızca mevcut operasyonel zorlukların aşılmasına katkı sağlamakla kalmamış, aynı zamanda sektördeki yenilikçi çözümlerin hızla benimsenmesini teşvik etmiştir (Thomas vd., 2020).

Dijital Çözümlerin İş Sürekliliği ve Kriz Yönetimindeki Rolü

COVID-19 pandemisi, iş sürekliliği ve kriz yönetimi konularını küresel ölçekte yeniden gündeme getirmiştir. Hem finansal hizmetler sektörü hem de genel işletmeler açısından, kriz dönemlerinde operasyonların kesintisiz bir şekilde devam etmesi, organizasyonel esneklik ve dijital altyapıların etkinliği ile doğrudan ilişkilidir. Pandemi, geleneksel iş yapma yöntemlerinin kırılma noktasını gözler önüne sererken, dijital çözümler, işletmelerin kriz koşullarına hızla adapte olmalarını sağlamıştır. Bu bağlamda, dijital teknolojilerin iş sürekliliği ve kriz yönetimi perspektifinden taşıdığı önem daha da belirginleşmiştir (Thomas vd., 2020; Yiğitöl ve Sarı, 2020).

İş sürekliliği, bir organizasyonun herhangi bir kesinti durumunda temel işlevlerini sürdürebilmesi için gerekli olan strateji ve önlemler bütünüdür. Pandemi süreci, şirketleri iş sürekliliği planlarını gözden geçirmeye ve dijital altyapılarını güçlendirmeye zorlamıştır. Dijital çözümler, iş süreçlerinin kesintiye uğramadan devam etmesini sağlamak için kritik bir rol üstlenmiştir. Özellikle bulut tabanlı sistemler, uzaktan çalışma uygulamaları ve dijital işbirliği araçları, fiziksel ofis ortamlarından bağımsız bir şekilde iş süreçlerinin sürdürülebilirliğini mümkün kılmıştır. Bu teknolojiler sayesinde çalışanlar, coğrafi sınırlamalara rağmen birbirleriyle verimli bir şekilde iletişim kurarak iş süreçlerindeki aksaklıkları en aza indirmiştir (Thomas vd., 2020; Yiğitöl ve Sarı, 2020).

Kriz yönetimi bağlamında dijital çözümler, organizasyonların kriz anlarında hızlı ve doğru kararlar alabilmesini sağlayan hayati araçlar haline gelmiştir. Finansal hizmetler sektöründe, krizin ilk anlarından itibaren dijital araçlar, şirketlerin nakit akışını izlemeleri, maliyetleri analiz etmeleri ve finansal tahminlerde bulunmaları açısından önemli bir avantaj sunmuştur. Örneğin, finansal raporlama yazılımları ve veri analitiği araçları, kriz dönemlerinde şirketlerin mali durumlarını gerçek zamanlı olarak izlemelerini ve hızlı bir şekilde müdahale etmelerini mümkün kılmıştır. Yapay zekâ destekli analizler, finansal riskleri öngörme ve bu risklere karşı stratejiler geliştirme noktasında önemli bir kaynak oluşturmuştur (Thomas vd., 2020; Yiğitöl ve Sarı, 2020).

Dijital çözümler, kriz yönetimi süreçlerinde organizasyonel dayanıklılığı artıran unsurlar arasında yer almaktadır. Kriz dönemlerinde, dijital altyapıların sağladığı esneklik sayesinde organizasyonlar iş süreçlerini hızla yeniden yapılandırabilir ve operasyonlarını normale döndürebilirler. Özellikle finansal sektör için dijitalleşme, müşteri taleplerine hızlı yanıt verme, işlem hızlarını artırma ve hizmet çeşitliliğini geliştirme gibi önemli fırsatlar sunmuştur. Dijital ödeme sistemleri, çevrimiçi bankacılık hizmetleri ve otomatikleştirilmiş işlem platformları, finansal hizmetlerin kesintisiz bir şekilde sunulmasına olanak tanımış, böylece kriz anlarında müşterilerin mağduriyetini azaltmıştır. Ayrıca, dijital dönüşümün sağladığı veri güvenliği çözümleri, kriz yönetimi perspektifinden kritik bir başka unsur olarak öne çıkmaktadır. Pandemi sürecinde, uzaktan çalışma ve dijital platformların artan kullanımı, siber saldırı ve veri ihlali risklerini yükseltmiş; bu durum dijital güvenlik önlemlerinin önemini daha da artırmıştır. İşletmeler, bu tehditlere karşı dijital güvenlik sistemlerini güçlendirme ihtiyacı duymuş, bu da dijital çözümlerin kriz yönetimi açısından yalnızca operasyonel değil, güvenlik açısından da hayati bir rol oynadığını gözler önüne sermiştir. Dijital çözümler iş sürekliliği ve kriz yönetimi süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. COVID-19 pandemisi, dijitalleşmenin bir zorunluluk haline geldiğini ve organizasyonların kriz dönemlerinde bu çözümlerle ne derece esnek ve dayanıklı olabileceklerini açıkça göstermiştir. Kriz anlarında dijital altyapıların etkin kullanımı, finansal hizmetlerin sürdürülebilirliğini ve organizasyonların uzun vadeli başarısını güvence altına almak adına büyük önem taşımaktadır (Thomas vd., 2020; Yiğitöl ve Sarı, 2020).

DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN MUHASEBE VE FİNANS UYGULAMALARINA ENTEGRASYONU

Dijital dönüşüm, muhasebe ve finans sektöründe uygulamaların işleyişini köklü bir biçimde dönüştürmüştür. Bu dönüşüm, finansal işlemlerin daha hızlı, verimli ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan dijital araçlar ve yazılımlarının entegrasyonu ile mümkün olmuştur. Özellikle bulut tabanlı sistemler, otomasyon yazılımları, yapay zekâ ve veri analitiği gibi teknolojiler, muhasebe ve finansal raporlama süreçlerini dönüştürerek, operasyonel maliyetleri azaltmış ve doğruluk oranlarını artırmıştır. Ayrıca, bu dijital çözümler finansal verilerin gerçek zamanlı olarak izlenmesini ve analiz edilmesini mümkün kılmakta, böylece daha bilinçli ve hızlı karar alma süreçlerine olanak tanımaktadır. Dijital dönüşüm, muhasebe ve finans sektöründeki uygulamaların daha verimli ve esnek hale gelmesini sağlamış, sektördeki profesyonellerin iş süreçlerini optimize etmelerini mümkün kılmaktadır (Makaruk, 2021).

Dijital Araçların ve Yazılımların Gelişimi

Dijital dönüşümün muhasebe ve finans sektöründe etkin bir şekilde uygulanabilmesi, büyük ölçüde dijital araçlar ve yazılımların gelişimine dayanmaktadır. Son yıllarda, bu alandaki teknolojik yenilikler, sektörün işleyişini köklü bir biçimde dönüştürmüştür. Özellikle muhasebe ve finansal işlemlerin dijital ortamda yönetilmesine olanak tanıyan yazılımlar, işletmelerin verimliliklerini artırmış ve operasyonel süreçleri daha şeffaf hale getirmiştir. Bu gelişim, yalnızca mali verilerin işlenmesini hızlandırmakla kalmamış, aynı zamanda finansal karar alıcılar için daha doğru ve zamanında bilgi sunma imkânı sağlamıştır (Özen, 2020).

Muhasebe ve finans alanındaki dijital araçların en önemli gelişmelerinden biri, bulut tabanlı yazılımların yaygınlaşmasıdır. Bulut bilişim, finansal verilerin merkezi bir sunucu yerine internet üzerinden erişilebilir olmasını sağlayarak, kullanıcıların farklı cihazlardan ve coğrafi konumlardan bu verilere erişmesini mümkün kılmaktadır. Bu tür yazılımlar, muhasebecilerin ve finans uzmanlarının işlerini daha esnek ve verimli bir biçimde yürütmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, bulut tabanlı sistemlerin sunduğu veri güvenliği, güncelleme ve yedekleme gibi özellikler, işletmelere önemli avantajlar sunmaktadır. Bulut sistemlerine entegre edilen yapay zekâ (YZ) ve makine öğrenimi (ML) algoritmaları ise finansal analiz ve raporlama süreçlerini daha doğru ve otomatik hale getirmiştir (Yıldız, 2022; Rozario ve Thomas, 2019).

Bir diğer önemli gelişim alanı ise muhasebe ve finansal raporlama yazılımlarının otomasyonudur. Geleneksel finansal raporlama yöntemleri, zaman alıcı ve hata payı yüksek süreçlerdir. Ancak dijitalleşme ile birlikte, finansal tabloların hazırlanması, vergi beyannameleri ve diğer raporların oluşturulması otomatikleştirilmiştir. Otomasyon, zaman tasarrufu sağlamakla birlikte insan hatalarını azaltmış ve işlemlerin doğruluğunu artırmıştır. Bu yazılımlar, muhasebe işlemlerinin her aşamasını izleyerek, otomatik olarak veri toplama, işleme ve raporlama işlemlerini gerçekleştirir. Bu özellik, özellikle büyük ölçekli işletmelerin finansal süreçlerini yönetmek için kritik bir avantaj teşkil etmektedir.

Dijital yazılımların gelişimi, aynı zamanda veri analitiği ve büyük veri (big data) uygulamalarını da finansal hizmetler alanına entegre etmiştir. Büyük veri, finansal piyasaların ve işletmelerin faaliyetlerinin daha derinlemesine incelenmesine olanak tanırken, analitik araçlar ise bu verilerden anlamlı sonuçlar çıkarılmasına yardımcı olmaktadır. Bu sayede, finansal tahminleme, risk analizi ve yatırım stratejileri gibi alanlarda daha sofistike ve bilimsel kararlar alınabilmektedir. Yapay zekâ destekli analitik araçlar, geçmiş finansal verilerle geleceğe yönelik öngörüler sunarak, yatırımcıların ve işletmelerin daha doğru ve etkili stratejiler geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Ayrıca, dijital dönüşümün etkisiyle blockchain teknolojisi de muhasebe ve finans sektörüne entegre olmaya başlamıştır. Blockchain, verilerin şeffaf ve güvenli bir şekilde işlenmesine olanak tanıyan bir teknolojidir ve özellikle finansal işlemlerin takibi, ödeme sistemleri ve dijital varlıkların yönetilmesi gibi alanlarda devrim niteliğinde değişiklikler yaratmaktadır. Bu teknoloji, finansal süreçlerde güvenliği artırırken, aynı zamanda işlemlerin hızını ve doğruluğunu da iyileştirmektedir (Yıldız, 2022).

Dijital araçlar ve yazılımların gelişimi, muhasebe ve finans sektöründe önemli bir dönüşüm yaratmıştır. Bulut tabanlı sistemler, otomasyon, veri analitiği, yapay zekâ ve blockchain gibi teknolojiler, sektördeki iş süreçlerini daha hızlı, güvenli ve verimli hale getirmiştir. Bu dijitalleşme, işletmelerin daha doğru finansal raporlar oluşturmalarını, daha hızlı kararlar almasını ve müşteri taleplerine daha esnek bir biçimde yanıt vermesini sağlamaktadır (Yıldız, 2022).

Bulut Teknolojileri ve Veri Yönetimi

Bulut teknolojileri, muhasebe ve finans sektöründe dijital dönüşümün önemli bir yapı taşı haline gelmiştir. Bu teknolojiler, işletmelerin finansal verilerini daha güvenli, erişilebilir ve verimli bir şekilde yönetmelerine olanak tanırken, aynı zamanda operasyonel verimliliği artırmıştır. Bulut bilişim, muhasebe ve finansal hizmetlerin merkezileştirilmesine imkân verir, böylece veriler tek bir platform üzerinden yönetilebilir ve paylaşılarak organizasyon genelinde daha hızlı erişim sağlanabilir. Bulut tabanlı sistemler, finansal verilerin her an

güncellenmesine, depolanmasına ve yedeklenmesine olanak tanırken, aynı zamanda kullanıcıların bu verilere internet bağlantısı olan her yerden erişmesini mümkün kılarak, mobilitayı artırmıştır (Tiberius ve Hirth, 2019).

Veri yönetimi açısından bulut teknolojileri, büyük veri analizi ve veri entegrasyonunu kolaylaştıran önemli araçlar sunmaktadır. Bu sayede finansal işlemler, muhasebe kayıtları ve raporlar daha doğru ve düzenli bir şekilde saklanabilir. Ayrıca, bulut ortamında veri analitiği ve yapay zekâ teknolojilerinin entegrasyonu, büyük veri kümelerinin hızlı bir şekilde işlenmesine ve daha derinlemesine analiz yapılmasına olanak sağlar. Bu analizler, finansal tahminlerde bulunmak, riskleri değerlendirmek ve stratejik kararlar almak için önemli bir temel oluşturur. Bulut tabanlı veri yönetimi, aynı zamanda finansal verilerin şeffaflığını artırarak, denetim süreçlerini kolaylaştırır ve sektöre güven sağlar (Tiberius ve Hirth, 2019).

Diğer bir avantaj ise bulut teknolojilerinin, veri güvenliğini ve yedeklemeyi sağlama noktasındaki rolüdür. Finansal veriler, yüksek hassasiyet ve güvenlik gereksinimlerine sahip olduğundan, bulut platformları, veri şifreleme, kimlik doğrulama ve erişim kontrolü gibi gelişmiş güvenlik önlemleri sunmaktadır. Bu sayede, veri kaybı riski minimize edilirken, siber saldırılara karşı da güçlü bir savunma sağlanmış olur. Bulut teknolojilerinin entegrasyonu, muhasebe ve finansal hizmetlerin daha güvenli, verimli ve etkili bir şekilde yönetilmesini sağlamış, dijital dönüşümün temel unsurlarından biri olarak sektördeki iş süreçlerinin modernleşmesine katkıda bulunmuştur (Tiberius ve Hirth, 2019).

Otomatik Muhasebe Sistemlerinin Yaygınlaşması

Otomatik muhasebe sistemlerinin yaygınlaşması, dijital dönüşümün muhasebe ve finans sektöründe en dikkat çekici gelişmelerden biridir. Bu sistemler, muhasebe süreçlerinin hızlandırılmasına, doğruluğun artırılmasına ve insan hatalarının minimize edilmesine olanak tanırken, işletmelerin operasyonel verimliliklerini önemli ölçüde iyileştirmiştir. Otomatik muhasebe yazılımları, işlemlerin kaydedilmesinden, finansal raporların hazırlanmasına kadar tüm muhasebe süreçlerini dijital ortamda yönetmeyi mümkün kılar. Bu yazılımlar, finansal verileri otomatik olarak toplayıp işleyerek, muhasebe uzmanlarının manuel veri girişi yapmalarını ve bu süreçlerde zaman kaybetmelerini ortadan kaldırır (Özen, 2020).

Otomatik muhasebe sistemleri, aynı zamanda veri doğruluğunu ve tutarlılığını artırarak finansal raporların güvenilirliğini sağlar. Geleneksel muhasebe yöntemlerinde, hatalar ve eksiklikler genellikle manuel işlemler sırasında meydana gelirken, otomatik sistemlerde veriler anında işlenir ve düzenlenir, böylece hata payı minimize edilir. Bu sistemler, muhasebecilerin ve finansal uzmanların raporlama süreçlerini daha hızlı tamamlamalarını sağlayarak, stratejik kararlar için daha doğru ve zamanında bilgi sunar. Ayrıca, sistemlerin sürekli güncellenmesi ve uyarlanması, finansal verilerin değişen yasal düzenlemelere ve standartlara kolayca adapte olmasına olanak tanır (IMF, 2017).

Otomatik muhasebe sistemlerinin diğer bir önemli avantajı, maliyetlerin düşürülmesidir. İnsan gücüne dayalı muhasebe süreçlerinin dijitalleştirilmesi, işletmelerin personel maliyetlerini azaltmalarını sağlar. Ayrıca, bu sistemler genellikle bulut tabanlı olup, işletmelere esnek çalışma olanakları sunar ve şirketlerin sadece ihtiyaç duydukları hizmetleri talep etmelerini mümkün kılar. Kapsamlı muhasebe yazılımları, aynı zamanda işletmelerin vergi beyannameleri, gelir tablosu ve bilanço gibi raporlarını otomatik olarak oluşturur, bu da iş yükünü önemli ölçüde hafifletir (Özen, 2020).

Otomatik muhasebe sistemlerinin yaygınlaşması, muhasebe ve finans sektöründeki süreçlerin daha hızlı, doğru ve maliyet etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamıştır. Bu sistemler, dijital dönüşümün bir parçası olarak, sektördeki iş gücü verimliliğini artırırken, finansal raporlamanın güvenilirliğini ve şeffaflığını güçlendirmiştir. Bu gelişim, muhasebecilerin daha stratejik görevlerle meşgul olmalarına olanak tanırken, işletmelerin finansal yönetimlerini daha etkili hale getirmiştir (Özen, 2020).

YAPAY ZEKÂ VE OTOMASYONUN MUHASEBE VE FİNANSAL KARAR ALMA SÜREÇLERİNDEKİ ROLÜ

Yapay zekâ (YZ) ve otomasyon, muhasebe ve finansal karar alma süreçlerinde devrim niteliğinde bir dönüşüm yaratmıştır. Bu teknolojiler, verilerin işlenmesi, analiz edilmesi ve karar alma süreçlerinin daha hızlı, doğru ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Özellikle büyük veri kümelerinin yönetilmesi, finansal tahminler, risk analizleri ve hata azaltma gibi alanlarda yapay zekânın gücü, sektördeki profesyonellere önemli avantajlar sunmaktadır. Ayrıca, muhasebe ve finansal raporlama süreçlerinde otomasyon, manuel işlemleri ortadan kaldırarak verimliliği artırmakta ve insan hatalarını en aza indirmektedir (Cenar vd., 2021).

Yapay Zekâ Tabanlı Veri Analizi ve Tahminleme

Yapay zekâ (YZ) tabanlı veri analizi, muhasebe ve finans sektörlerinde karar destek süreçlerinin temel unsurlarından biri haline gelmiştir. YZ, büyük veri setlerinden anlamlı desenler çıkarmak ve geleceğe yönelik tahminlerde

bulunmak amacıyla gelişmiş algoritmalar kullanmaktadır. Bu teknoloji, özellikle finansal piyasalardaki hareketlilik, müşteri davranışları ve şirketlerin mali durumu üzerindeki değişim ve eğilimleri belirleme noktasında kritik bir rol oynamaktadır (Grosu vd., 2023).

Geçmişe dayalı finansal verilerin analiz edilmesiyle, yapay zekâ algoritmaları, şirketlerin gelecekteki gelir, gider ve nakit akışlarını daha yüksek doğruluk oranlarıyla tahmin etmelerine olanak sağlamaktadır. Bu doğrultuda, finansal planlama ve strateji geliştirme süreçlerinde, işletmelerin daha bilinçli ve sağlam kararlar almasına yardımcı olunmaktadır. Örneğin, gelir tahminlerinin yapay zekâ destekli analizlerle daha isabetli hale gelmesi, aynı zamanda piyasa dalgalanmaları ve ekonomik göstergelere dayalı risklerin erken aşamada tespit edilmesine olanak tanımaktadır. Böylece, finansal yöneticilere daha sağlam bir karar alma temeli sunulmakta ve yatırım stratejileri optimize edilmektedir (Grosu vd., 2023).

Bunun yanı sıra, yapay zekâ tabanlı veri analizi, şirketlerin vergi planlaması, bütçeleme ve mali raporlama gibi önemli süreçlerinde de verimlilik artışı sağlamaktadır. YZ uygulamaları, işletmelerin finansal verileri daha etkin bir biçimde yönetmelerine ve raporlama süreçlerini hızlandırmalarına imkân verirken, aynı zamanda operasyonel verimliliklerin artırılmasına da katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda, finansal kararların daha hızlı ve doğru bir şekilde alınabilmesi mümkün hale gelmektedir (Çallı ve Çallı, 2021).

Otomatikleştirilmiş Muhasebe ve Raporlama Süreçleri

Otomatikleştirilmiş muhasebe ve raporlama süreçleri, muhasebe ve finans sektöründe verimliliği artıran önemli uygulamalardan birini teşkil etmektedir. YZ destekli yazılımlar, finansal işlemlerin kaydedilmesinden raporların hazırlanmasına kadar bir dizi süreci otomatikleştirebilme kapasitesine sahiptir. Bu otomasyon, hem zaman hem de maliyet açısından tasarruf sağlarken, insan hatalarını da önemli ölçüde azaltmaktadır. Özellikle finansal raporlama ve muhasebe işlemleri, veri toplama, hesaplama ve raporlama gibi karmaşık süreçlerin otomatikleştirilmesi sayesinde, hız ve doğruluk açısından belirgin iyileşmeler sağlamaktadır (Grosu vd., 2023).

YZ tabanlı muhasebe sistemleri, finansal verileri gerçek zamanlı olarak izler, işler ve raporlar. Bu sistemler, verilerin doğru bir biçimde sınıflandırılmasını ve muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlenmesini temin eder. Ayrıca, finansal raporlama sürecinde uyum sağlama, vergi beyannameleri, bilanço ve gelir tablosu oluşturma gibi kritik işlemler de otomatikleştirilir. Muhasebeciler ve finans uzmanları daha stratejik ve analitik görevlerle ilgilenirken, rutin işlemler otomatik olarak gerçekleştirilmektedir (Çallı ve Çallı, 2021).

Risk Yönetimi ve Yapay Zekâ Destekli Karar Destek Sistemleri

Risk yönetimi, finansal karar alma süreçlerinde kritik bir rol üstlenmektedir. Yapay zekâ destekli karar destek sistemleri, işletmelerin karşılaşılabileceği finansal riskleri tespit etmek, değerlendirmek ve yönetmek için önemli araçlar sunmaktadır. Bu sistemler, geçmiş veriler ve güncel piyasa koşulları üzerinden yapılan analizlerle, potansiyel riskleri önceden belirleyebilir ve bu risklere karşı alınması gereken önlemleri önerir. Örneğin, kredi riskleri, piyasa dalgalanmaları ve likidite sorunları gibi faktörler, yapay zekâ algoritmaları ile analiz edilerek, işletmelere riskleri minimize etmek adına zamanında tavsiyeler sunulabilir. Ayrıca, yapay zekâ destekli risk analizleri, finansal tahminlerde bulunmak ve çeşitli senaryoları simüle etmek için kullanılabilir. Bu sayede, işletmeler yalnızca mevcut durumu değil, aynı zamanda gelecekteki potansiyel finansal krizlere karşı da hazırlıklı olabilirler. Yapay zekânın sunduğu bu tür risk yönetimi araçları, özellikle karmaşık finansal ortamlarda ve belirsizliklerle karşılaşan şirketler için büyük bir avantaj sağlamaktadır (Grosu vd., 2023; Çallı ve Çallı, 2021).

Yapay Zekâ ile Hata Azaltma ve Verimlilik Artışı

Yapay zekâ, muhasebe ve finans alanında hata oranlarını azaltma ve verimlilik artırma konusunda önemli bir rol üstlenmektedir. Yapay zekâ destekli sistemler, manuel işlemler sırasında oluşabilecek hataları tespit edebilmekte ve bu hataları önlemek amacıyla otomatik düzeltme işlemleri gerçekleştirebilmektedir. Özellikle finansal verilerin analizi ve raporlanmasında, yapay zekâ algoritmaları her türlü hatayı minimize ederek doğru sonuçlara ulaşılmasını temin etmektedir. Bu durum, finansal raporlama süreçlerinin doğruluğunu artırırken, işletmelerin maliyetlerini de düşürmektedir. Bununla birlikte, yapay zekâ tabanlı sistemler, rutin muhasebe işlemleri ve finansal raporlama görevlerini otomatikleştirerek verimlilik sağlamaktadır. Bu sayede, muhasebeciler ve finans uzmanları daha fazla zamanlarını stratejik analizler ve karar destek süreçlerine ayırabilmektedirler. Yapay zekânın finansal süreçlere entegrasyonu, daha hızlı ve doğru kararlar alınmasını sağlayarak, genel iş verimliliğini önemli ölçüde artırmaktadır (Grosu vd., 2023; Çallı ve Çallı, 2021).

SONUÇ VE ÖNERİLER

COVID-19 pandemisi, muhasebe ve finans sektörlerinde dijitalleşmenin yalnızca teknolojik bir yenilik değil, aynı zamanda stratejik bir zorunluluk olduğunu güçlü bir şekilde ortaya koymuştur. Bu süreçte, geleneksel iş yapma

biçimleri, hızla değişen ekonomik koşullara ve uzaktan çalışma gerekliliklerine yeterince yanıt verememiş; bu durum, kurumları daha esnek, dinamik ve teknoloji temelli çözümler benimsemeye zorlamıştır. Dijital dönüşüm süreci, sadece mevcut işleyişin dijital ortama taşınmasını değil; aynı zamanda iş süreçlerinin, karar alma mekanizmalarının ve kurumsal stratejilerin yapay zekâ, büyük veri ve otomasyon gibi teknolojik unsurlar çerçevesinde yeniden tasarlanmasını beraberinde getirmiştir.

Pandemi süreci, özellikle yapay zekâ ve veri analitiği uygulamalarının finansal karar alma üzerindeki etkisini somut biçimde ortaya koymuştur. Yapay zekâ destekli algoritmaların sunduğu tahminleme ve analiz kapasiteleri, belirsizlik ortamlarında dahi işletmelere risk temelli ve öngörüye dayalı kararlar alma imkânı tanımıştır. Böylelikle finansal raporlama, iç denetim ve nakit akışı yönetimi gibi alanlarda doğruluk oranı artarken; insan kaynaklı hataların azaltılması ve süreçlerin otomatikleştirilmesi, operasyonel maliyetlerde düşüş ve verimlilikte artış sağlamıştır (Bulut Deniz, 2022).

Ayrıca, bulut tabanlı teknolojilerin yaygınlaşması, muhasebe ve finans sistemlerinin coğrafi bağımsızlık kazanmasına olanak sağlamıştır. Bu durum, özellikle kriz zamanlarında iş sürekliliğini sağlama noktasında büyük avantaj yaratmış, finansal bilgilere anlık erişim ve eş zamanlı veri paylaşımı gibi olanaklar sayesinde yönetsel esneklik ve hızlı adaptasyon becerileri gelişmiştir. Bu teknolojilerin sunduğu güvenlik protokolleri ve veri yedekleme sistemleri ise, finansal bilgilerin bütünlüğünü koruma açısından kritik öneme sahiptir (Doğan, Korkmaz ve Polat, 2025).

Geleceğe yönelik olarak, dijital dönüşümün muhasebe ve finans sektöründeki etkisinin artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, sektör profesyonellerinin dijital yetkinliklerinin artırılması, etik sorumlulukların yeniden tanımlanması ve veri temelli düşünme becerilerinin geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Kurumların, sadece teknolojiyi uygulamakla kalmayıp aynı zamanda dijitalleşme süreçlerini stratejik bir vizyonla yönetmeleri gerekmektedir. Bu süreçte, regülasyonların güncellenmesi, siber güvenlik politikalarının güçlendirilmesi ve dijital okuryazarlığın artırılması da sektörel sürdürülebilirlik açısından temel unsurlar arasında yer almaktadır (Yücel ve Ayyıldız, 2024).

Sonuç olarak, COVID-19'un tetiklediği dijital dönüşüm dalgası, muhasebe ve finans uygulamalarını kalıcı biçimde dönüştürmüş ve sektörün geleceğine dair yeni bir yön çizmiştir. Bu dönüşümün etkili ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesi, yalnızca teknolojik yatırımlarla değil; aynı zamanda insan kaynağının eğitimi, yönetim modellerinin yeniden yapılandırılması ve etik-finansal dengeyi gözeten politikaların geliştirilmesiyle mümkün olacaktır.

COVID-19'un muhasebe ve finans sektöründeki dijital dönüşüm süreci, bu alandaki teknolojik yeniliklerin ve otomasyon çözümlerinin önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu doğrultuda, dijitalleşmenin sürdürülebilir bir şekilde benimsenmesi ve sektördeki profesyonellerin bu dönüşüme uyum sağlaması için aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- ✓ **Eğitim ve Yetkinlik Gelişimi:** Dijital dönüşümün başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için muhasebe ve finans profesyonellerinin dijital araçlar ve yapay zekâ teknolojileri konusunda eğitim alması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, sektör çalışanlarının bulut bilişim, veri analitiği, yapay zekâ ve otomatikleştirilmiş muhasebe yazılımlarına dair bilgi ve becerilerinin sürekli olarak güncellenmesi gerekmektedir. Eğitim programları ve seminerler aracılığıyla dijital yetkinliklerin artırılması, sektörün gelişen ihtiyaçlarına hızla cevap verebilmelerini sağlayacaktır.
- ✓ **Dijital Altyapının Güçlendirilmesi:** İşletmelerin dijital dönüşüm sürecini başarılı bir şekilde benimsemeleri için güçlü bir dijital altyapıya sahip olmaları gerekmektedir. Bu, hem bulut tabanlı sistemlerin hem de yapay zekâ ve otomasyon çözümlerinin etkin bir şekilde entegre edileceği bir teknolojik ortamı içerir. Şirketler, güvenlik protokollerini de dikkate alarak veri güvenliğini sağlamak için güçlü siber güvenlik önlemleri almalı ve dijital altyapılarında sürekli iyileştirmeler yapmalıdır.
- ✓ **Yapay Zekâ ve Otomasyonun Daha Yaygın Kullanımı:** Muhasebe ve finansal süreçlerde yapay zekâ ve otomasyon sistemlerinin daha fazla benimsenmesi, iş süreçlerinin hızını artırırken, doğruluğu ve verimliliği de önemli ölçüde iyileştirecektir. Bu bağlamda, otomatikleştirilmiş muhasebe ve raporlama sistemleri, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde de daha yaygın hale getirilmelidir. Ayrıca, finansal karar destek sistemlerine yapay zekâ tabanlı analiz araçlarının entegrasyonu, işletmelere daha doğru ve stratejik kararlar alabilme fırsatı tanıyacaktır.
- ✓ **Veri Yönetimi ve Analitiğine Yatırım Yapılması:** Finansal verilerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve analiz edilmesi, sektördeki rekabet avantajının elde edilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, işletmelerin büyük veri analitiği ve yapay zekâ tabanlı analizler konusunda yatırım yapmaları önerilmektedir. Veri yönetim sistemlerinin iyileştirilmesi ve verilerin doğru, güvenli ve zamanında işlenmesi, finansal tahminleme ve risk yönetimi süreçlerinde işletmelere önemli faydalar sağlayacaktır.

- ✓ Yasal Düzenlemeler ve Uyum Süreçlerinin Dijitalleşmesi: Dijital dönüşümle birlikte, muhasebe ve finansal raporlama süreçlerinin yasal düzenlemelere uygun hale getirilmesi daha da önem kazanmıştır. Bu doğrultuda, dijital sistemlerin yasal uyum süreçlerine entegre edilmesi, özellikle vergi beyannameleri ve finansal raporlamada düzenlemelere uygunluk sağlamak adına önemli bir adımdır. Yasal düzenlemelere uyum sağlamak için dijital araçlar, otomatik raporlama ve denetim sistemleri kullanılarak süreçler hızlandırılabilir.
- ✓ Sürekli İnovasyon ve Adaptasyon Kültürünün Oluşturulması: Dijital dönüşüm süreci dinamik ve sürekli değişen bir ortamda gerçekleşmektedir. Bu nedenle, finansal hizmetler sektöründeki işletmelerin inovasyon ve teknolojiye adapte olma konusunda güçlü bir kültür geliştirmeleri önemlidir. Sürekli iyileştirme ve yenilikçi çözümler arayışı, sektördeki rekabet avantajının sürdürülmesi için kritik olacaktır. İşletmeler, dijital dönüşümün yalnızca mevcut ihtiyaçları karşılamakla kalmayıp, gelecekteki değişimlere de adapte olabilecek esneklikte olması gerektiğini unutmamalıdır.

Dijital dönüşüm, muhasebe ve finans sektöründe daha hızlı, doğru ve verimli kararlar alınmasına olanak sağlamış ve sektörü dönüştürmüştür. Ancak bu dönüşümün sürdürülebilir olabilmesi için yukarıda belirtilen önerilerin dikkate alınarak, sektör profesyonellerinin ve işletmelerin sürekli gelişim ve uyum sürecinde olmaları gerekmektedir. Bu sayede, finansal hizmetler sektörü, dijital dönüşüm sürecini başarıyla yöneterek geleceğe daha sağlam adımlarla ilerleyebilir.

KAYNAKÇA

Ahmetoğulları, K., (2022). Pandemi Döneminde Muhasebe Meslek Mensuplarının Yatırım Kararlarının Davranışsal Finans Açısından Değerlendirilmesi. Bursa: Ekin Yayınevi.

Bulut Deniz, M. (2022). Teknolojik gelişmeler bağlamında dijitalleşmenin muhasebe finans eğitiminde, muhasebe mesleğinde ve muhasebe meslek mensuplarında etkisi üzerine bir literatür taraması. Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9 (35), 371-389.

Cenar,J., Leba,C., Ciula,A., and Cenar,C. (2021). Premises of dijital accounting education at the preuniversity educational level. Case Study Research. Annales Universitatis Apulensis: Series Oeconomica, 23(1), 46-63.

Çallı, L., & Çallı, B. A. (2021). Hizmet Sektöründe Dijital Dönüşüm: Yapay Zekâ ve Robot Teknolojileri. Dijital Dönüşüm ve İşletmecilik, İstanbul: Efe Akademi.

Doğan, Y., Korkmaz, E. & Polat, M. (2025). Endüstri 4.0'ın Muhasebe Mesleğine Etkisi: Covid-19 Pandemi Dönemi Verimlilik Algısı. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1), 134-156.

Er, M., & Altunışık, R. (2021). Dijitalleşme ve COVID-19 Pandemisinin Meslekler Üzerindeki Etkileri. Communication Economics Organization, 2, 913-929.

Grosu.V., C.G.Cosmulese.G.C., Socoliuc.M., Ciubotariu.M., & Mihaila.S. (2023) Testing accountants' perceptions of the digitization of the profession and profiling the future professional. Technological Forecasting & Social Change . 193, 122630.

International Monetary Fund (IMF) (2017). Fintech and Financial Services: Initial Considerations.

Huang, M.H., Rust, R. & Maksimovic, V. (2019). The Feeling Economy: Managing in the Next Generation of Artificial Intelligence (AI). California Management Review, 43–65.

Köse, H. Ö., & Polat, N. (2021). Dijital dönüşüm ve denetimin geleceğine etkisi. Sayıştay Dergisi, 32(123), 9-41.

Makaruk, P. (2021). New skills of the accounting profession in the digital economy. <http://edoc.bseu.by:8080/bitstream/edoc/90845/1/Makaruk%20131-133.pdf>

Thomas, N., Coen Rigtering, J.P., Kallmünzer, A. Kraus, S. and Maalaoui.A. (2020). Digitalization in the Financial Industry: A Contingency Approach of Entrepreneurial Orientation and Strategic Vision on Digitalization. European Management Journal, 39(3), 317-326.

Özen, İ. (2020). Teknoloji muhasebesi. Turkish Studies, 15(6), 751-771.

Rozario, A. M. & Thomas, C. (2019), Reengineering the Audit with Blockchain and Smart Contracts, Journal of Emerging Technologies in Accounting, 16(1), 21-35.

Tiberius, V. & Hirth, S. (2019), Impacts of Digitization on Auditing: A Delphi Study for Germany, Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 37, 100288.

- Yardımcıoğlu, M. & Şitak, B. (2020) Yapay Zekâ Teknolojisinin Muhasebe Alanına Yansımaları: Literatür İncelemesi. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (2), 342-353
- Yıldız, A. (2022). Finans Alanında Yapay Zekâ Teknolojisinin Kullanımı: Sistemik Literatür İncelemesi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (52), 47-66.
- Yiğitöl, B., & Sarı, T. (2020). Küresel Salgınlar İle Mücadelede Endüstri 4.0 Teknolojilerinin Rolü. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (41), 53-73.
- Yücel, R. & Ayyıldız, Y. (2024). Dijital Çağda Muhasebe: Dijitalleşme, Enflasyon ve Sürdürülebilirlik Üzerine Çalışmalar. İstanbul: Özgür Publications.